

dr. György István

területi közigazgatásért felelős államtitkár
részére

Ügyiratszám: 1391-1-2020.09.29

istvan.gyorgy@me.gov.hu

Tárgy: Az egészségkárosodással összefüggő hatósági eljárások jogorvoslatának költségmentessége

Tisztelt Államtitkár Úr!

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ) elnökeként az egészségkárosodással összefüggő hatósági eljárásokban kezdeményezett közigazgatási perek költségmentességének biztosítása érdekében fordulok Önhöz.

2020. március 1. napjától az egyfokú járási hivatali eljárások bevezetésének következtében az ügyfelek számára a hatósági döntések jogorvoslatának egyetlen módja közigazgatási per kezdeményezése az illetékes bíróság előtt. Ezen intézkedéssel összefüggésben a közigazgatási és munkaügyi bírósági rendszer átszervezése is megtörtént, így 2020. március 31. napjával megszűntek a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, a közigazgatási perekben 2020. április 1. napjától elsőfokon nyolc törvényszék látja el regionális illetékességgel e feladatokat.

A hatóság kifogásolt döntésével szemben a határozatot megtámadni a bíróságnak címzett keresetlevélben lehet, az eddigi fellebbezések helyett tehát az ügyfelek kereseti kérelem formájában gyakorolhatják jogorvoslati jogukat.

Ez az egészségkárosodáson alapuló ellátások esetében azt jelenti, hogy az ügyek nagy részében előfordulóan csupán az orvosszakértői szakvéleménnyel egyet nem értés esetén – kiemelve azokat az ügyeket ahol az egyetlen jogosultsági feltétel a jogszabályban meghatározott egészségkárosodás megállapítása, mint például a fogyatékosági támogatás, rokkantsági járadék, megváltozott munkaképességű személyek és kiemelet ápolási díj esetében hatósági bizonyítvány kiállítása – azaz nem jogkérdés vitatása miatt, kizárólag az igazságszolgáltatási szerv előtti eljárásban van mód másik orvosi szakvéleményt kérni. Tehát a per tárgya sokszor nem jogvita, hanem egészségügyi, orvosi szakkérdés. Ezen ügyekben az eljáró törvényszék sem tehet mást, mint hogy minden esetben igazságügyi orvosszakértőt von be az eljárásba, és az így elkészült szakvéleményre alapozva dönt a kereseti kérelemben foglaltakról.

Bár a másodfokú eljárás és fellebbezés lehetősége megszűnt, az eddig eltelt rövid időben tapasztaltak azt mutatják, hogy az érintettek élnek jogorvoslati jogukkal, és közigazgatási perben keresik az egészségi állapotukra vonatkozó sérelmezett vélemény felülvizsgálatát. Ezzel kapcsolatban a MEOSZ álláspontja az, hogy az ügyfelek második orvosi vizsgálatához, és ezzel a második vélemény elkészítéséhez fűződő alapvető egészségügyi joga sérül azzal, hogy semmilyen más módon nincs lehetőség a közigazgatási határozat

részét képező orvosszakértői vélemény vitatására, csak közigazgatási per indítása, mely még inkább méltánytalan, ha ezek a perek a panaszosok számára még költséggel is járnak.

Szövetségünket ugyanis több érintett arról tájékoztatta, hogy a közigazgatási pertől való elállásuk (kereseti kérelem visszavonása) vagy pervesztességük esetén a törvényszék az alperes javára jogi képviselői munkadíj, mint perköltség, megfizetését írta elő. Holott a hatóság határozatában szerepelt, hogy az adott ügykörben indított közigazgatási per illeték- és költségmentes. Ezen új gyakorlattal kapcsolatban a kormányhivatal azt a tájékoztatást adta ügyfeleinek, hogy a megnövekedett ügyszám miatt, a perképviselési feladatokat a kormányzati tisztviselőkön túl kénytelenek külső jogi képviselő (ügyvédi irodák) bevonásával megoldani, így a velük szemben álló ügyfeleknek számolniuk kell a jogi képviseletből eredő perköltséggel. Az, hogy egy adott ügy kormányhivatali vagy külső jogi képviselőhöz kerül a véletlen ügyelosztáson múlik, tehát a magánszemély pervesztessége esetén kvázi szerencse elemmé válik a fizetés kérdése. Ez nyilvánvalóan megnehezíti a jogkereső emberek döntését.

A perköltség ügyfelekre terhelése az egészségkárosodással összefüggésben indított közigazgatási perekben azt jelenti, hogy valójában a külső jogi képviselő az eljárás formalizása miatt kér munkadíjat, tekintettel arra, hogy a bíróság döntéshozatalához szükséges orvosi szakkérdést igazságügyi orvosszakértő fogja megvizsgálni, jogi okfejtésre, érvelésre az eljárásban jellemzően nem kerül sor. A törvényszék előtt kamarai jogtanácsos, illetve ügyvéd képviselheti a kormányhivatalt, ezért akkor is a pervesztés ügyfelekre hárul az ügyvédi kamarai tagsághoz kötött képviselési jogosultság megfizetése, ha nem jogkérdést, hanem kizárólag orvosszakmai kérdést vitatnak. Ezzel a fogyatékosággal érintett emberek a károsultjai annak, hogy második szakvéleményhez való jogukat a közigazgatás keretein belül nem, csak bírósági per keretében érvényesíthetik. Ezekben a perekben pedig ha a kormányhivatalt nem kormányzati tisztségviselő képviseli, az egyébként nehéz anyagi helyzetben lévő mozgáskorlátozott vagy fogyatékosággal érintett embereknek a per költségeit is viselniük kell.

Az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével elérni kívánt kormányzati cél bizonyára nem az ügyfelek jogorvoslattól való eltántorítása volt, hanem az, hogy elősegítse az Ákr. koncepciójában megfogalmazott azon célkitűzés megvalósulását, hogy a hatósági eljárás megindítása és az anyagi jogerős bírósági döntés meghozatala között a lehető legrövidebb időtartam teljen el. E döntés értelmében a kormányhivatali szervezetrendszerben a másodfokú közigazgatási egységeket megszüntették, azonban ezzel egyidejűleg számolni kellett volna a megemelkedett keresetlevelek száma miatt a perképviselési ügyszer növekedésével, és így az ennek megfelelő hivatali létszám bővítésével. Ez azonban feltételezhetően elmaradt. A kormányhivatal apparátusa létszámának, feladatainak és finanszírozásának tervezése állami feladat, melynek elmulasztása nem eredményezheti a hatóság humánerőforrás állományának elégtelensége miatt jelentkező többletfeladatok költségeinek ügyfelekre történő áthárítását.

Különösen méltánytalan ez olyan emberek esetében, akik egészségi állapotuk megromlása miatt fordulnak pénzellátás, illetve jogosultság (kedvezmény) megállapítása érdekében a hatósághoz, majd a hivatallal szembeni sérelmük orvoslása esetén további, számukra megterhelő kiadásokkal is szembesülhetnek. A kétfokú hatósági eljárás a fellebbezéssel ingyenes jogorvoslatot tett lehetővé, ezért a jogorvoslati jog töretlen biztosítása érdekében a kormányhivatalnak kötelessége saját forrásból megteremteni az ügyfelek számára, hogy a jogszabályban biztosított jogorvoslati jogukkal szabadon

élhessenek. Ennek garanciája az, hogy az immáron egyetlen jogorvoslati út, a közigazgatási perek esetén az ügyfelek mentesülnek az illetékek, költségek és az esetleges pervesztesség esetén fizetendő költségek megfizetése alól.

Kérem tisztelt Államtitkár Urat, hogy különös tekintettel az egészségkárosodással összefüggő ellátásokra, a jogorvoslat teljes perkoltségmentességének garantálása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni szíveskedjen.

Álláspontjáról és intézkedéseiről, kérem szíves írásbeli tájékoztatását.

Köszönöm szíves és segítő együttműködését.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Tisztelettel,

Kovács Ágnes
elnök

